

מה שעשה הקדוש ברוך הוא במעשה בראשית, לא עשה אלא דבר אחד מהכל, ואותו דבר הוציא כל פעולותיו למינו. כגון השמים, עשה ממנו אחד, אותו המשבח מכלם, וארץ עשה אחד. בא שמע, אמר רבי יהודה, מהכל עשה אחד, אותו המשבח מכלם, וזהו הרקיע (יחזקאל א) כעין הקרח הנורא, שממנו נתהוו השמים, זהו שכתוב ויקרא אלהים לרקיע שמים. וארץ אותה המשבחת מכלן, וזו ארץ ישראל, וממנה נתהוו שאר הארצות, זהו שכתוב (משלי ח) עד לא עשה ארץ וחוצות. ארץ - זו ארץ ישראל, וחוצות - שאר הארצות שבחוצה לארץ. האדם אחד, וממנו נתהוו כל השאר, שכתוב (שם) וראש עפרות תבל. וכן כל פיוצא בזה. אמר רבי יצחק, מנין לנו? מהפסוק הזה שאמר דוד (תהלים קמח) הללו את ה' מן השמים, מאותו שנעשו השמים ממנו.

שנו רבותינו, פעם אחת היה הולך רבי יוחנן לראות את רבי שמעון, והיה הולך עמו רבי יוסי. אמר לו רבי יוסי, לאן אתה הולך? אמר לו, לראות את רבי שמעון. אמר: לבעל המחלקת שלך אתה הולך? אמר: מזה נשמע שרבי שמעון חולק לשם שמים, והואיל וכך הוא, חביבות לבי נמצאת בו. הספימו ללכת, ונהיה לילה. אמרו, נשב פאן עד שיבא האור, ונתעסק בתורה. ישבו.

אמר רבי יוחנן, הרקיע הזה שנברא בשני, הוא הרקיע העליון. ושנינו, הוא הפרגוד המפסיק בינתיים, שכתוב (יחזקאל א) ודמות על ראשי החיה רקיע כעין הקרח הנורא, ומזה הרקיע נעשו כל שאר הרקיעים,

הקדוש ברוך הוא במעשה בראשית, לא עשה אלא דבר אחד מהכל, ואותו דבר הוציא כל פעולותיו למינו, כגון השמים, עשה ממנו אחד. אתה שמע, אמר רבי יהודה, מהכל עשה אחד, אותו המשבח מכולם, וזהו הרקיע כעין הקרח הנורא, שממנו נתהוו השמים. הוא דכתיב, ויקרא אלהים לרקיע שמים. וארץ אותה המשבחת מכולן, וזו ארץ ישראל, וממנה נתהוו שאר הארצות, הוא דכתיב (משלי ח כו) עד לא עשה ארץ וחוצות, ארץ, זו ארץ ישראל, וחוצות, שאר הארצות שבחוצה לארץ. האדם אחד, וממנו נתהוו כל השאר, דכתיב (שם) וראש עפרות תבל. וכן כל פיוצא בזה. אמר רבי יצחק, מנא לן. מהאי קרא דאמר דוד, (תהלים קמח א) הללו את ה' מן השמים, מאותו שנעשו השמים ממנו.

תנו רבנן, זמנא חדא הוה אזיל רבי יוחנן למחמי לרבי שמעון, והוי רבי יוסי אזיל עמיה, אמר ליה רבי יוסי, לאן אתה אזיל. אמר ליה, למחמי לרבי שמעון. אמר, למארי פלוגתא דילך, אתה אזיל למחמי. אמר שמע מינה, דרבי שמעון לשם שמים קא מפליג, והואיל וכך הוא חביבותא דליבאי אשתכחת ביה. אספימו למיזל, והוה ליליא, אמרו ניתב הכא, עד דייתי נהורא, ונתעסק באורייתא, יתבו.

אמר רבי יוחנן, האי רקיע שנברא בשני, הוא הרקיע העליון. ותנא הוא הפרגוד המפסיק בינתיים. דכתיב (יחזקאל א כב) ודמות על ראשי החיה רקיע כעין הקרח הנורא. ומזה הרקיע נעשו כל שאר הרקיעים, הסוכבים ושאינם סוכבים, וכולם אדוקים בזה הרקיע,

הסוכבים ושאנים סוכבים, וכלם אדוקים בזה הרקיע. וקרא לו רקיע, וקרא לו שמים, שכתוב (בראשית א) וקרא אלהים לרקיע שמים, על שנתהוו ממנו.

עד שהיו יושבים, קרב בנו של רבי יוסי לאביו. אמר לו, זה שאמר שלמה ואתה תשמע השמים מכוון שבתך. הנה לו לומר מן השמים! שמע רבי יוחנן, אמר לו, אמר בני, אמר, שדבר פיך דבר קדוש הוא. אמר רבי יוסי, הפסוק הזה שואל, ואתה תשמע השמים מכוון שבתך, מן השמים הנה לו לומר! אמר לו רבי יוחנן, מקרא חסר הוא, כמו שועת עניים, וכן הרבה. קריב לאבוהי, ואמר רבי יוסי, וכן הרבה. קרב לאביו ואמר לו, דבר שמעתי בו. אמר לו רבי יוחנן, אמר בני, אמר.

אמר, שמעתי שבזמן שמבקשים ישראל תפלותיהם ובקשותיהם בבתי תפלותם, מטטרוין בעל הפנים נוטל את כל תפלות ישראל ומעלה אותם לרקיע הנה, וכשרוצה הקדוש ברוך הוא להשגיח בזכויותיהם של ישראל, הוא מעז באותו הרקיע שנקרא שמים, ששם בקשותיהם של ישראל, ומרחם עליהם, שכתוב ואתה תשמע השמים, ממש. פן אמר דוד, הללו את ה' מן השמים, ששם היא תשבחתם של ישראל. בא רבי יוחנן ונשקו על ראשו ובכרו. אמר, המרגלית הזו היתה תחת ידך, מרגלית תהיה בדורך.

אמר רבי יצחק, בא וראה, עשה הקדוש ברוך הוא הרקיע הנה ועשה ממנו שמים, שממנים תחתיו. הרקיע למעלה והשמים למטה, ועשה תחת אלו שמים

וקרא לו רקיע, וקרא לו שמים, דכתיב ויקרא אלהים לרקיע שמים. על שנתהוו ממנו.

עד דהוו יתבי, קריב בריה דר' יוסי לאבוהי, אמר ליה האי דאמר שלמה, (מ"א ח לט) ואתה תשמע השמים מכוון שבתך, הנה ליה למימר מן השמים. שמע רבי יוחנן, אמר ליה אימא ברי אימא, דמלה דפומך מלה קדישא היא. אמר רבי יוסי, האי פסוקא שאיל, ואתה תשמע השמים מכוון שבתך. מן השמים הנה ליה למימר.

אמר ליה רבי יוחנן, מקרא חסר הוא, כמו שועת עניים, הנה ליה למימר מן עניים.

(תהלים יט א) וכן צעקת ענוים, וכן הרבה. קריב לאבוהי, ואמר ליה מלה שמענא ביה, אמר ליה רבי יוחנן, אימא ברי אימא.

אמר, שמענא די בעידנא די בעון ישראל צלותהון ובעותהון בבתי צלותהון מטטרוין מארי דאפיא, נטיל כל צלותהון דישראל ומנח להו בהאי רקיע, וכד בעי (דף יד ע"א) קודשא בריך הוא לאשגחא בזכותהון דישראל, מעיין בההוא רקיעא דאתקרי שמים, דתמן בעותהון דישראל, ומרחם עלייהו. דכתיב (מ"א ח לב) ואתה תשמע השמים, ממש. פן אמר דוד, (תהלים קמח א) הללו את ה' מן השמים, דתמן הוא תושבחתא דישראל. אתא ר' יוחנן ונשקיה על רישיה, וברכיה, אמר מרגלא הדא הוות תחות ידך, מרגלא תהא בדרך.

אמר רבי יצחק, תא חזי, עביד קודשא בריך הוא הרקיע הנה, ועביד מגיה שמים, די ממנן תחותיה, רקיעא לעילא, ושמיא לתתא. ועבד תחות אליו, שמייא אחרנין,

אחרים שנקראו רקיע השמים, שממנים בו המאורות המאירים. בא וראה, בין הרקיע הזה, שנקרא רקיע השמים, עד הרקיע הנטוי על החיות, יש שלש מאות ותשעים רקיעים אחרים, ושבעת אלפים וארבע מאות וחמשים חלקים סמוכים על שני מאורות אחרים, ומהמאורות הללו נטל הקדוש ברוך הוא והניח ברקיע השמים הזה להאיר על הארץ. פְּרָשָׁה ד, (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ. רבי בא פתח בפסוק הזה (ירמיה י טו) לֹא כָאֵלֶּה חֶלֶק יַעֲקֹב כִּי יוֹצֵר הַכֹּל הוּא. בא וראה, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, צפה וראה שעתידים ישראל לעמד ולקבל תורתו, וגזר מכסאו כל אותם הנשמות העתידות להנתן בהם. ועשה למעלה אוצר אחד אשר כל הנשמות הגזורות מכסאו עומדות שם, וקרא לו גוף הנשמות. ולמה נקרא גוף הנשמות? אמר רבי בא, מפני שכל הנשמות, כשיוצאות מן העולם הזה, עושה להם הקדוש ברוך הוא דמות של גופות כמו שהיו בזה העולם, ומניחם בזה האוצר.

וזה האוצר באיזה מקום הוא? אמר רבי יוחנן אמר רבי יצחק, במקום שגנזי גשמים שם וגנזי חיים טובים, ונקרא ערכות. וכערכות יש גנזים הרבה, וגנזי הנשמות שם. והרי אמר רבי בא שאוצר אחד הוא, וכאן שנינו גנזים?

אמר רבי יוחנן, לא יקשה לך, שנים אוצרות הם: אוצר הנשמות שעתידות להנתן בבני אדם, שהרי שנינו, באותה צורה ובאותו דיוקן ממש, שעתיד לעמד בזה העולם באותו דיוקן

דאתקרון רקיע השמים, דממנן ביה כל בוצינייא דנהרין.

תא חזי בין רקיעא דא, דאתקרי רקיע השמים, עד הרקיע הנטוי על החיות, אית תלת מאה ותשעין רקיעין אחרנין, ושבע אלפין וארבע מאה וחמשים חולקין, סמכין אתרין דבוצינייא אוחרנין, ומאלין בוצינייא נטל קודשא בריה הוא ואנח בהאי רקיעא דשמא, לאנהרא על ארעא.

פְּרָשָׁה ד וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ. רבי בא פתח בהאי קרא, (ירמיהו י טו) לֹא כָאֵלֶּה חֶלֶק יַעֲקֹב כִּי יוֹצֵר הַכֹּל הוּא. תא חזי, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, צפה וראה, שעתידין ישראל לעמוד ולקבל תורתו, וגזר מכסאו כל אותם הנשמות העתידות להנתן בהם.

ועשה למעלה אוצר אחד, אשר כל הנשמות הגזורות מכסאו, עומדות שם. וקרא לו גוף הנשמות. ולמה נקרא גוף הנשמות? אמר רבי בא, מפני שכל הנשמות כשיוצאות מן העולם הזה, עושה להם הקדוש ברוך הוא דיוקנא של גופות, כמו שהיו בזה העולם, ומניחם בזה האוצר.

וזה האוצר, באיזה מקום הוא. אמר רבי יוחנן אמר רבי יצחק, במקום שגנזי גשמים שם, וגנזי חיים טובים, ונקרא ערכות. וכערכות יש גנזים הרבה, וגנזי הנשמות שם. והא אמר רבי בא שאוצר אחד הוא, והכא תנינן גנזים. אמר רבי יוחנן, לא תקשי לך, שנים אוצרות הם: אוצר הנשמות, שעתידין להנתן בבני אדם. דהא תנינן, בההוא צורה, ובההיא דיוקנא ממש, שעתיד לעמוד בזה העולם, בההוא דיוקנא הוא שם. ונקרא גוף הנשמות,